

Główny Inspektor Ochrony środowiska przygotował projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania przestępczości środowiskowej i skierował go do konsultacji, uzgodnień i zaopiniowania przez KWRiST. Główne zmiany mają dotknąć przepisy Kodeksu karnego oraz Kodeksu wykroczeń.

Kodeks karny

Proponuje się zmianę art. 47 § 2 kk, polegającą na wprowadzeniu, w przypadku skazania sprawcy za przestępstwo przeciwko środowisku, obowiązkowego orzekania przez sąd nawiązki w wysokości od 10 000 do 10 000 000 złotych na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dotkliwym problemem dla budżetu państwa oraz samorządów jest ponoszenie kosztów utylizacji porzuconych odpadów. Niejednokrotnie obciążenia te wynoszą kilkadziesiąt milionów złotych (np. usunięcie odpadów nagromadzonych nielegalnie na terenie Gorlic to 48 870 000,00 zł). Stąd też wśród proponowanych zmian jest nałożenie na sprawców przestępstw środowiskowych obowiązkowego obowiązkowego wypłacenia nawiązki na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie do 10 000 000 złotych. Środki mają posłużyć nie tylko do usuwania skutków działalności przestępczej, ale także zasilić różne programy ekologiczne, mające na celu m.in. poprawę jakości powietrza lub wody w Polsce. Warto zaznaczyć, że obowiązkowa nawiązka będzie miała zastosowanie także do przestępstw z narażenia. W ocenie projektodawców rozwiązanie to spełnia oczekiwania społeczne odnośnie do polityki kryminalnej względem przestępców środowiskowych.

Ponadto zakłada się inny wymiar kary pozbawienia wolności za czyn polegający na niszczeniu albo uszkodzeniu na terenie objętym ochroną roślin lub zwierząt powodującym istotną szkodę, tj. czyn określony w art. 181 § 2 kk. Zgodnie z projektem będzie on zagrożony m.in. karą pozbawienia wolności od roku do lat 5.

Oprócz tego nowelizacja obejmuje również zmianę art. 182 kk. Przepis ten penalizuje zanieczyszczenie wody, powietrza lub powierzchni ziemi substancją albo promieniowaniem jonizującym w takiej ilości lub w takiej postaci, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach (art. 182 § 1 kk). Zmiana wprowadza nowe granice ustawowego zagrożenia – od roku do 10 lat. Proponuje się również podwyższenie do 5 lat wysokość kary pozbawienia wolności, którą można orzec wobec sprawcy tego czynu, działającego nieumyślnie (art. 182 § 2 kk). Ponadto zwiększono dolną i górną granicę ustawowego zagrożenia w przypadku gdy czyn określony w art. 182 § 1 został popełniony w związku z eksploatacją instalacji działającej w ramach zakładu, w zakresie korzystania ze środowiska, na które wymagane jest pozwolenie (art. 182 § 3 kk). Nowa sankcja wynosi od 2 do lat 10 pozbawienia wolności. Oprócz tego wprowadzono surowszą karę za nieumyślne działanie sprawcy czynu, określonego w § 3 (art. 182 § 4 kk). Odtąd sprawca podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

Projekt zawiera również nowe granice ustawowego zagrożenia dla czynów określonych w art. 183. Przepis ten sankcjonuje m.in. niezgodne z prawem składowanie, usuwanie, przetwarzanie, odzysk, unieszkodliwianie i transport odpadów, które może zagrażać życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza, powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym (art. 183 § 1 kk). Obecnie za opisany czyn kk przewiduje karę pozbawienia wolności w granicach od 3 miesięcy do lat 5. Proponowana zmiana będzie polegała na zwiększeniu dolnej i górnej granicy ustawowego zagrożenia, polegającej na wprowadzeniu kary pozbawienia wolności w przedziale od roku do 10 lat. Aktualna sankcja za przywożenie z zagranicy lub wywożenie za granicę bez wymaganego zgłoszenia lub zezwolenia, albo wbrew jego warunkom odpadów niebezpiecznych to

kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 (art. 183 § 5 kk). Proponowana zmiana zaostrza kary w tym zakresie zwiększając dolną i górną granicę ustawowego zagrożenia, która będzie wynosić od lat 2 do lat 12 pozbawienia wolności. Jednocześnie w art. 183 § 6 kk określono nowe granice ustawowego zagrożenia kary za ww. czyny popełnione poprzez nieumyślne działania sprawcy, tj. wskazano że tego rodzaju czyny zabronione mogą podlegać także pozbawienia wolności do lat 5 (obecne brzmienie kk wskazuje jako granicę kary 2 lata).

Kodeks wykroczeń

W Kodeksie wykroczeń proponuje się uzupełnić katalog kar za czyn określony w art. 82 § 3 Kodeksu wykroczeń, tj. rozniecanie ognia, poza miejscami wyznaczonymi do tego celu, na terenie lasu, na terenach śródleśnych, na obszarze łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od nich albo palenie tytoniu, z wyjątkiem miejsc na drogach utwardzonych i miejsc wyznaczonych do pobytu ludzi o ograniczenie wolności. Orzeczenie tej kary, zgodnie z art. 20 § 2 pkt 2 Kodeksu wykroczeń, będzie skutkowało dla ukaranego obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne. Zgodnie z dodawanym do art. 82 Kodeksu wykroczeń § 3a w przypadku ukarania za to wykroczenie możliwe będzie również przywrócenie przez ukaranego stanu poprzedniego.

Oprócz tego ma zostać zmieniony art. 145 i 154 Kodeksu wykroczeń, poprzez podwyższenie karę grzywny za zaśmiecanie miejsc dostępnych dla publiczności oraz gruntów polnych. Ponadto wprowadzono możliwość orzeczenia przez sąd obowiązku przywrócenia do stanu poprzedniego. Zmiany te wynikają z napływających sygnałów o zwiększonej liczbie zaśmiecania miejsc publicznych i mają na celu zmniejszenie zaśmiecania miejsc publicznych.

Ponadto proponuje się nowelizację art. 162 § 1 i § 2 Kodeksu wykroczeń. Nowelizacja ta zakłada wprowadzenie kary ograniczenia wolności za zaśmiecanie lasu albo składowanie w lesie odpadów. Orzeczenie tej kary, według art. 20 § 2 pkt 2 Kodeksu wykroczeń, będzie skutkowało dla ukaranego obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne. Orzeczenie kary ograniczenia wolności za popełnienie wykroczenia, może skutkować nałożeniem obowiązku oczyszczenia lasu z pozostawionych przez siebie i inne osoby zanieczyszczeń w trakcie wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne. Uzupełnienie katalogu kar za wykroczenie zaśmiecania lasu i składowania w lesie odpadów o karę ograniczenia wolności, której wykonanie może polegać na oczyszczaniu lasu ze śmieci i odpadów, będzie miało funkcję prewencyjną i powinno skutkować zaniechaniem popełnienia takich wykroczeń w przyszłości. Ponadto proponuje się wprowadzić karę grzywny w kwocie od 500 do 5000 zł. Taka kara grzywny, ma na celu spowodowanie, że w przyszłości sprawca wykroczenia nie popełni go ponownie. Proponowane brzmienie art. 162 § 3 Kodeksu wykroczeń spowodują, iż sprawca czynu będzie mógł być zobowiązany do przywrócenia, osobiście bądź za pomocą specjalistycznej firmy, do stanu sprzed popełnienia czynu tj. sprzed popełnienia wykroczenia polegającego na zaśmiecaniu lasu.

Z projektem można się zapoznać [tutaj](#).